

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
FILOZOFICKÁ FAKULTA
ÚSTAV ROMANISTIKY

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

VOLBY DO EVROPSKÉHO PARLAMENTU 2014 V ČESKÉ REPUBLICE A VE
FRANCIÍ. LEXIKÁLNÍ ANALÝZA DISKURZU EVROPSKÉ INTEGRACE.

Vedoucí práce: JUDr. Mgr. Ivo Petruš, Ph.D.

Autor práce: Hana Geržová

Studijní obor: Francouzský jazyk pro evropský a mezinárodní obchod

Ročník: 3.

2015

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

České Budějovice, 7.5.2015

PODĚKOVÁNÍ

Velmi ráda bych poděkovala všem vyučujícím, kteří mě, nejen při psaní této práce, podpořili svou vstřícností, ochotou a cennými radami. Poděkování bych také chtěla věnovat svým francouzským přátelům, kteří mi trpělivě pomáhali s překladem, a v neposlední řadě také své rodině, která mi byla velkou oporou.

ANOTACE

V bakalářské práci se zabýváme institucionálním rámcem Evropské unie. V tomto rámci je pro nás nejdůležitější instituce Evropského parlamentu. Důležitými tématy jsou pro nás volby do Evropského parlamentu, právní úprava těchto voleb na úrovni evropské a vnitrostátní a také volební kampaň.

Dále věnujeme pozornost otázce klasifikace jazyků obecně. Stanovíme si vlastní metodologii jazykové analýzy, díky níž se dostaneme k jádru práce, a to překladu českých termínů, užitých v diskurzu evropské integrace, do francouzského jazyka.

Klíčová slova: Evropský parlament, volby do Evropského parlamentu, volební kampaň, lexikální analýza

ANNOTATION

This thesis deals with the institutional structure of the European Union. We find the European Parliament the most important in this structure. Our essential topics are the european elections, the legal regulation of both european and national elections and the election campaign.

In general terms we focus on language classification. In order to get to the hearth of the work which is translation of the terms used in the european integration's discursus from Czech to French language, we specify our own methodological system.

Key words: European Parliament, European Parliament's election, election campaign, lexical analysis.

Obsah

Úvod	8
1. Přední instituce Evropské unie mimo Evropského parlamentu	10
1.1. Evropská rada	10
1.1.1. Historie Evropské rady	10
1.1.2. Funkce Evropské rady	10
1.1.3. Složení Evropské rady	10
1.2. Rada Evropské unie	11
1.2.1. Historie Rady Evropské unie	11
1.2.2. Funkce Rady Evropské unie	11
1.2.3. Složení Evropské unie	11
1.3. Evropská komise	11
1.3.1. Historie Evropské komise	11
1.3.2. Funkce Evropské komise	12
1.3.3. Složení Evropské komise	12
1.4. Soudní dvůr Evropské unie	12
1.4.1. Historie Soudního dvora Evropské unie	12
1.4.2. Funkce Soudního dvora Evropské unie	13
1.4.3. Složení Soudního dvora Evropské unie	13
1.5. Evropská centrální banka	13
1.5.1. Historie Evropské centrální banky	13
1.5.2. Funkce Evropské centrální banky	13
1.5.3. Složení Evropské centrální banky	14
1.6. Účetní dvůr Evropské unie	14
1.6.1. Historie Účetního dvora Evropské unie	14
1.6.2. Funkce Účetního dvora Evropské unie	14
1.6.3. Složení Účetního dvora Evropské unie	14
2. Evropský parlament	15
2.1. Historie Evropského parlamentu	15
2.2. Funkce Evropského parlamentu	15
2.3. Složení Evropského parlamentu	16
3. Evropské volby	17
3.1. Historie voleb do Evropského parlamentu do r. 1979	17
3.2. Zavedení voleb do Evropského parlamentu a volební účast v ČR	17

3.3. Zavedení voleb do Evropského parlamentu a volební účast ve Francii	18
3.4. Komparativní analýza volební účasti v obou zemích	18
4. Právní úprava voleb do Evropského parlamentu	20
4.1. Evropská úprava voleb	20
4.2. Státní úprava evropských voleb	20
4.2.1. Právní úprava v České republice	20
4.2.2. Právní úprava ve Francii	22
4.2.3. Analýza vybraných odlišností právních úprav v ČR a ve Francii	23
5. Volební kampaň	26
6. Lexikální analýza a klasifikace jazyků	27
7. Rozbor termínů	30
7.1. Termín „Eurohujer“	30
7.2. Termín „Euronesmysl“	31
7.3. Termín „Eurooptimista“.	32
7.4. Termín „Europesimista“	33
7.5. Termín „Eurofob“	34
7.6. Termín „Eurofil“	35
7.7. Termín „Bruselský diktát“	36
7.8. Termín „Vlezdobruselismus“	37
7.9. Termín „ Bruselská velryba“	38
8. Dvojjazyční glosář	40
Závěr	41
Resumé	43
Prameny a literatura	45
Přílohy	48

ÚVOD

V první kapitole si představíme přední instituce Evropské unie (dále jen EU). Institucionální strukturu EU stanovuje Smlouva o Evropské unii ve znění Lisabonské smlouvy, konkrétně Hlava III, čl. 13, která určuje, že orgány EU jsou: Evropský parlament (dále jen EP), Evropská rada, Rada Evropské unie (dále jen Rada), Evropská komise (dále jen Komise), Soudní dvůr Evropské unie (dále jen SDEU), Evropská centrální banka (dále jen ECB) a Účetní dvůr. Kapitola první je teoretická a zahrnuje popis jednotlivých evropských institucí, jejich krátkou historii, funkci a také složení jednotlivých orgánů.

Ze všech orgánů EU je pro nás nejvýznamnější právě EP, proto mu věnujeme celou druhou kapitolu. Seznámíme se také s jeho historií, současnou funkcí a jeho složením. Uvedeme si výčet současných politických frakcí EP.

Podstatnou část práce tvoří téma evropských voleb, které si představíme ve třetí kapitole. Zmíníme historii evropských voleb do r. 1979, kdy byla zavedena přímá volba do EP. Evropské volby a s nimi související volební účast blíže rozvedeme v další části, která je rozdělena dle geografického kritéria, tj. zavedení voleb do EP a volební účast v České republice a zavedení voleb do EP a volební účast ve Francii. V poslední podkapitole se budeme zabývat komparativní analýzou volební účasti, která vychází z českého a francouzského srovnání vybraných odlišností.

Správné fungování evropských voleb vyžaduje právní úpravu, kterou se budeme zabývat ve čtvrté kapitole. Celková právní úprava však není jednotná a můžeme ji rozčlenit do dvou hlavních podkapitol, tj. do evropské a vnitrostátní. Uvedeme si významné rozdíly, které vyplývají z české a francouzské vnitrostátní úpravy voleb do EP a následně tyto odlišnosti analyzujeme.

V páté kapitole si představíme téma volební kampaně, která předchází samotným volbám. V rámci volební kampaně získávají kandidáti možnost oslovit voliče. Způsob jejich projevu leckdy zahrnuje užití zajímavých termínů, z nichž jsem objektivně vybrala ty, které obsahují slovotvornou část „euro“ a „brusel“. Cílem naší bakalářské práce je nalézt francouzský překlad vybraných kompozit a slovních spojení.

V kapitole šesté se budeme zabývat klasifikací jazyků, konkrétně češtiny a francouzštiny a stanovíme si náš vlastní postup lexikální analýzy, který využijeme při překladu vybraných termínů.

Samotným rozborem termínů, kterými jsou „eurohujer“, „euronesmysl“, „europesimista“, „eurofob“, „eurofil“, „bruselský diktát“, „vlezdobruselismus“, „bruselská velryba“ a „eurooptimista“ se budeme věnovat v poslední, osmé kapitole. Jak jsme již zmínili výše, daná označení jsou vybrána dle kritéria, zda obsahují slovotvornou část „euro“ nebo „brusel“. Termíny si nejprve lexikálně analyzujeme, přičemž nejvýznačnější pro nás bude jejich sémantická stránka, a poté se pokusíme daná označení přeložit. Výsledkem bude francouzský překlad českých kompozit nebo slovních spojení, který je užíván ve spojitosti s evropským diskurzem.

1. Přední instituce Evropské unie mimo Evropského parlamentu

Na EU můžeme nahlížet jako na vrchol současné evropské integrace a zařadit ji k nejvýznamnějším, politicko-ekonomickým uskupením na světě.¹

Ustanovení o orgánech Smlouvy o EU (dále jen SEU) ve znění Lisabonské smlouvy stanovuje nejprve orgány EU a dále také cíle těchto orgánů, kterými jsou podpora hodnot, sledování cílů, hájení zájmů EU, občanů i členských států (dále jen ČS) a zajištění soudržnosti, účinnosti a plynulého chodu politik a činností EU.²

1.1. Evropská rada

1.1.1. Historie Evropské rady

Neformální schůzky vysokých představitelů států a vlád jsou zahájeny od poloviny sedmdesátých let 20. století. Již v této době měla Evropská rada významné postavení, avšak je třeba uvést, že teprve Lisabonská smlouva, která vstoupila v platnost v roce 2009, ji oficiálně zařadila do institucionální struktury EU.³

1.1.2. Funkce Evropské rady

Podstatným úkolem Evropské rady je podněcovat rozvoj EU. Též stanovuje její politický směr a priority. I když je funkce Evropské rady významná, nemá pravomoc schvalovat právní předpisy, tzn. není legislativním orgánem EU. Jednotlivá rozhodnutí jsou přijímána na základě konsenzu, není-li stanoveno jinak.⁴

1.1.3. Složení Evropské rady

Za členy Evropské rady pokládáme buď hlavy států, nebo předsedy vlád, jakožto nejvyšší představitele členských států. Dále stálého předsedu Evropské rady a předsedu Evropské komise. Zasedání se účastní i Vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a politiku, ale ten se ke členům Evropské rady neřadí⁵

¹ JANÍČEK, L., DRDA, M. a RAIS, K. *Evropská unie: instituce, ekonomická, bezpečnostní a sociální politika*. Vyd. 1. Praha: Computer press, 2002, s. 3. ISBN 80-7226-819-9.

² *Smlouva o Evropské unii*. Hlava III, čl.13. Dostupný z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:12012M/TXT&from=cs>.

³ ŠLOSARČÍK, I., KASÁKOVÁ, Z. *Instituce Evropské unie a Lisabonská smlouva*. Vydání 1. Praha: Grada Publishing a.s., 2013, s. 9. ISBN 978-80-247-3567-2.

⁴ *Smlouva o Evropské unii*. Hlava III, čl.15.

⁵ *Smlouva o Evropské unii*. Hlava III, čl.15

1.2. Rada Evropské unie

1.2.1. Historie Rady Evropské unie

První zasedání se konalo v roce 1952, v té době tzv. Zvláštní rady ministrů Evropského společenství uhlí a oceli.⁶ Dříve, než vstoupila v platnost Maastrichtská smlouva, se pro Radu užívalo označení „Rada ministrů“.

1.2.2. Funkce Rady Evropské unie

Zásadní role Rady bezpochyby spočívá v tvorbě evropského sekundárního práva, tj. nařízení, směrnic, rozhodnutí, doporučení a stanovisek. Spolu s EP vykonávají legislativní a rozpočtovou funkci.⁷ Významným úkolem je koordinace hospodářských politik ČS v rámci Hospodářské a Měnové unie. Rada disponuje pravomocí udělení konečného souhlasu s mezinárodními smlouvami, opět ve spolupráci s EP.⁸

1.2.3. Složení Rady Evropské unie

„Rada se skládá z jednoho zástupce členského státu na ministerské úrovni zmocněného zavazovat vládu členského státu, který zastupuje, a vykonávat hlasovací právo“⁹. Radu EU tvoří stálí členové.¹⁰

1.3. Evropská komise

1.3.1. Historie Evropské komise

„Struktura současné Komise je ovlivněna již výstavbou institucionální struktury ESUO. Jeho koncepce vycházela z představy tvůrců Společenství, že je nezbytné vytvořit nezávislý nadnárodní orgán, který bude obhajovat zájmy ESUO bez ohledu na partikulární potřeby jednotlivých zemí. Jeden z hlavních autorů koncepce evropských institucí, Jean Monnet, proto nadnárodní orgán koncipoval jako nezávislý a také neodvolatelný členskými státy“¹¹ Za předchůd-

⁶ Generální sekretariát Rady. *Rada Evropské unie - 1952-2012: Šedesát let tvorby práva a rozhodování*. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2013, s. 6. ISBN 978-92-824-3797-1.

⁷ *Smlouva o Evropské unii*. Hlava III, čl.16.

⁸ BALDWIN, R., WYPLOSZ, Ch. *Ekonomie evropské integrace*. 2. vydání. Praha: Grada Publishing a.s., 2008, s. 88. ISBN 978-80-247-1807-1.

⁹ *Smlouva o Evropské unii*. Hlava III, čl.16.

¹⁰ Europa. *Evropská unie*. [online]. © 1995-2015 [cit. 2015-02-12]. Dostupný z: <http://europa.eu>

¹¹ FIALA, P., PITROVÁ, M. *Evropská unie*, op. cit., s. 256.

ce současné komise považujeme Vysoký úřad, který vznikl na základě Smlouvy o Evropském společenství uhlí a oceli (dále jen ESUO) z roku 1951.¹²

1.3.2. Funkce Evropské komise

Nejdůležitějším úkolem Komise je hájit zájmy EU.¹³ Je označována za tzv. strážkyni práva, což spočívá ve vykonávání dohledu nad dodržováním evropského práva, ve spolupráci s SDEU.¹⁴ Vykonává dozor nad prováděním politik v jednotlivých oblastech, jako je například podnikání, kultura, vzdělávání a mládež, boj proti změně klimatu.¹⁵ Komise má také legislativní iniciativu, připravuje legislativní návrhy, které jsou poté přijímány Radou a EP.¹⁶

1.3.3. Složení Evropské komise

Komisi současně tvoří 28 komisařů. Každý ČS je zastupován jedním komisařem, který je tímto státem jmenován. Následně členové jmenují, se souhlasem EP, svého předsedu.¹⁷ *Funkční období komise je pětileté. Komise je jako sbor odpovědná EP. V souladu s čl. 234 Smlouvy o fungování Evropské unie může EP vyslovit Komisi nedůvěru.*¹⁸

1.4. Soudní dvůr Evropské unie

1.4.1. Historie Soudního dvora Evropské unie

V roce 1952 vznikl Soudní dvůr a to na základě Smlouvy o ESUO.¹⁹ Římskými smlouvami z roku 1958 byl založen nový soudní orgán, Soudní dvůr Evropských společenství. Díky Jednotnému evropskému aktu (dále jen JEA) z roku 1987 vzniká o rok později druhá soudní instance, Soud prvního stupně Evropských společenství. V roce 2004 vzniká Soud pro veřejnou službu EU, a to na základě ustanovení Smlouvy z Nice.²⁰

¹² FIALA, P., PITROVÁ, M. *Evropská unie*, op. cit., s. 257-258.

¹³ *Smlouva o Evropské unii*. Hlava III, čl.17.

¹⁴ FIALA, P., PITROVÁ, M. *Evropská unie*, op. cit., s. 292.

¹⁵ Europa. *Evropská unie*. [online]. © 1995-2015 [cit. 2015-02-12]. Dostupný z: <http://europa.eu>

¹⁶ FIALA, P., PITROVÁ, M. *Evropská unie*, op. cit., s. 293.

¹⁷ Europa. *Evropská unie*. [online]. © 1995-2015 [cit. 2015-02-12]. Dostupný z: <http://europa.eu>

¹⁸ *Smlouva o Evropské unii*. Hlava III, čl.17.

¹⁹ Curia. *Soudní dvůr Evropské unie* [online]. 2001 [cit. 2015-03-01]. Dostupný z:

http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2012-05/cjuecoursinternationales_cs.pdf

²⁰ *Informační brožura SDEU z r. 2007*. Úřad pro úřední tisky. QD-69-05-965-CS-D. Dostupný z: http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2012-08/histoire_cs.pdf

1.4.2. Funkce Soudního dvora Evropské unie

SDEU nese zodpovědnost za výklad práva EU a zabezpečuje použitelnost tohoto práva ve všech ČS.²¹ Na Soudní dvůr se může obrátit nejen ČS, ale i podnik, jednotlivec nebo organizace, kteří cítí porušení svých práv některým z orgánů EU. Vyjádření SDEU mají povahu rozsudku, který nejčastěji řeší případy, jakými jsou rozhodnutí o předběžné otázce, žaloba na neplatnost, na nesplnění povinnosti, pro nečinnost nebo žaloby přímé.²²

1.4.3. Složení Soudního dvora Evropské unie

Struktura SDEU je tvořena třemi hlavními institucemi. Jedná se o Soudní dvůr, Tribunál a Soud pro veřejnou službu. Jak uvádí čl.19 Smlouvy o Evropské unii, SDEU „je tvořen z jednoho soudce z každého členského státu. Jsou mu nápomocni generální advokáti“²³, jejichž současný počet je 9. „Tribunál se skládá nejméně z jednoho soudce z každého členského státu.“²⁴. Aktuální počet členů Tribunálu je 28.

1.5. Evropská centrální banka

1.5.1. Historie Evropské centrální banky

Počátkem činnosti ECB je rok 1998, kdy nahradila Evropský měnový institut.²⁵ Také jí udělila Lisabonská smlouva oficiální postavení mezi předními institucemi EU.

1.5.2. Funkce Evropské centrální banky

Jako banka EU pečuje především o cenovou stabilitu měny, a to předně v ČS, které přijaly Euro za svou měnu oficiální. Další její kompetencí je důkladný finanční dozor nad institucemi i finančními trhy. Jako jediná banka má oprávnění k vydávání eurobankovek, respektive dát souhlas centrálním bankám eurozóny k jejich vydání.²⁶

²¹ Curia. *Soudní dvůr Evropské unie* [online]. 2001 [cit. 2015-03-01]. Dostupný z: <http://curia.europa.eu>

²² *Smlouva o založení Evropského společenství pro atomovou energii*. Hlava III. Ustanovení o orgánech. Kapitola I. Oddíl 4. Dostupný z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2010:084:FULL&from=CS>

²³ *Smlouva o Evropské unii*. Hlava III, čl.19.

²⁴ *Smlouva o Evropské unii*. Hlava III, čl.19.

²⁵ ZAHRADNÍK, P. *Vstup do Evropské unie – přínosy a náklady konvergence*. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2003, s. 100. ISBN 80-7179-472-4.

²⁶ Europa. *Evropská unie*. [online]. © 1995-2015 [cit. 2015-02-12]. Dostupný z: http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/ecb/index_cs.htm

1.5.3. Složení Evropské centrální banky

Smlouva o fungování Evropské unie (dále jen SFEU) stanovuje, že „rozhodovacími orgány ECB jsou Výkonná rada a Rada guvernérů“.²⁷ Výkonná rada je šestičlenná. Rada guvernérů má v současné době 18 členů. V rámci ECB působí i Generální rada, jejíž hlavní role je koordinační a poradní a spočívá zejména v přípravě ČS na vstup do eurozóny. ECB společně s centrálními bankami ČS tvoří tzv. Evropský systém centrálních bank a společně s centrálními bankami ČS, které oficiálně přijaly Euro, tvoří tzv. Eurozónu.²⁸

1.6. Účetní dvůr Evropské unie

1.6.1. Historie Účetního dvora Evropské unie

Účetní dvůr EU vznikl v roce 1975 na základě Bruselské smlouvy. Jeho oficiální postavení mu přidělila Maastrichtská smlouva v roce 1993. Lisabonská smlouva tedy jen potvrzuje jeho místo v institucionální struktuře.²⁹

1.6.2. Funkce Účetního dvora Evropské unie

Účetní dvůr vykonává dohled nad financemi a hospodařením s nimi v rámci celé EU. Zastává funkci kontrolního orgánu v oblasti účetnictví. Každý rok předkládá Radě a EP vypracovanou zprávu o hospodaření s finančními prostředky za předešlý rok, tzv. výroční absolutorium.³⁰

1.6.3. Složení Účetního dvora Evropské unie

„Skládá se z jednoho státního příslušníka každého členského státu. Jeho členové vykonávají své funkce naprosto nezávisle v obecném zájmu Unie“.³¹ Nezávislá povaha Účetního dvora mu tak dává možnost řádné kontroly. Členové jsou jmenováni na 6 let. Mezi sebou si poté zvolí předsedu Účetního dvora, jehož funkční období trvá 3 roky.³²

²⁷ Smlouva o fungování Evropské unie. Protokol č.4 o statutu Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky. Kapitola III. Organizace ESCB, čl. 9. Dostupný z: http://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:c382f65d-618a-4c72-9135-1e68087499fa.0002.02/DOC_4&format=PDF

²⁸ PTATSCHEKOVÁ, J., DITTRICHOVÁ, J. *Dvacet let české koruny na pozadí vývoje obchodního bankovníctví v České republice*. Praha: Grada Publishing, 2013, s. 36. ISBN 978-80-247-4681-4.

²⁹ Evropský účetní dvůr. *Evropský účetní dvůr* [online]. 2009 [cit. 2015-04-03]. Dostupný z: <http://www.eca.europa.eu/cs/Pages/History.aspx>

³⁰ Europa. *Evropská unie*. [online]. © 1995-2015 [cit. 2015-04-03]. Dostupný z: http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/court-auditors/index_cs.htm

³¹ Smlouva o fungování Evropské unie. Oddíl 7, čl. 285.

³² Europa. *Evropská unie*. [online]. © 1995-2015 [cit. 2015-04-03]. Dostupný z: http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/court-auditors/index_cs.htm

2. Evropský parlament

2.1. Historie Evropského parlamentu

Za předchůdce instituce EP je považováno Shromáždění ESUO, které vzniklo v roce 1952. Shromáždění mělo v té době spíše kontrolní a reprezentační roli a ve srovnání s ostatními institucemi, jakými jsou Vysoký úřad, Rada ministrů a Soudní dvůr, měl velmi slabé postavení. Po přijetí Římských smluv se kompetence Shromáždění značně rozšířily, například se zavádí procedura konzultace. V roce 1958 se Shromáždění usneslo na změně svého názvu na Evropské parlamentní shromáždění a později, v roce 1962, vydalo nové usnesení o další změně názvu na Evropský parlament. Toto rozhodnutí je pokládáno spíše za politickou dohodu, v žádném případě se nejedná o právní termín. Závazně bylo označení Evropského parlamentu přijato až Jednotným evropským aktem v roce 1986.³³

2.2. Funkce Evropského parlamentu

Šaradín uvádí, že EP má tři základní pravomoci: legislativní, rozpočtovou a kontrolní.³⁴ Pravomoc legislativní vymezuje roli EP v oblasti tvorby evropských právních předpisů. Evropské legislativní akty jsou přijímány na základě řádného a zvláštního legislativního postupu. Řádným legislativním postupem označujeme bývalý postup spolurozhodování, ve kterém má EP stejné postavení jako Rada. Zvláštní legislativní postup zahrnuje proceduru konzultace, ve které EP nezávazně vyjadřuje svůj názor před schválením právního předpisu. Zvláštní legislativní postup vedle konzultace dále stanovuje proceduru souhlasu, která se nejvíce využívá v oblastech mezinárodních smluv, důležitých rozhodnutí v rámci EU, rozšiřování EU apod.³⁵

Jak uvádí čl. 314 SFEU, EP a Rada „*stanoví zvláštním legislativním postupem roční rozpočet Unie*“.³⁶ Je zde podmínka, že roční rozpočet Unie musí být v souladu s víceletým finančním rámcem, který je stanoven na dobu nejméně 5 let. „*Rada přijme zvláštním legislativním postupem nařízení, kterým se stanoví víceletý finanční rámec. Rada rozhoduje jednomyslně po obdržení souhlasu Evropského parlamentu, který se usnáší většinou hlasů všech svých členů*“³⁷

³³ ŠARADÍN, P. *Volby do Evropského parlamentu v České republice*. Vyd. 1. Olomouc: Periplum, 2004, s. 12-14. ISBN 80-86624-22-6.

³⁴ Europa. *Evropská unie*. [online]. © 1995-2015 [cit. 2015-02-20]. Dostupné z: <http://europa.eu>

³⁵ Řádný legislativní postup je podrobně vymezen v *SFEU*. Oddíl 2, Postupy přijímání aktů a jiná ustanovení, čl. 294.

³⁶ Rozpočtovou proceduru stanovuje *SFEU*. Kapitola 3, Roční rozpočet Unie, čl. 314.

³⁷ *Smlouva o fungování Evropské unie*. Kapitola 2, Víceletý finanční rámec, čl. 312.

V neposlední řadě si uvedeme pravomoc kontrolní, díky níž je EP oprávněn ovlivňovat evropský politický systém. Nejvýznamnějším úkolem v této oblasti je kontrola Komise. „*Kromě schvalování a odvolávání Komise má EP vůči tomuto orgánu další kontrolní pravomoc, a tou jsou ústní a písemné dotazy, které byly uzákoněny Římskými smlouvami*“.³⁸

Je nezbytné dodat, že kontrolní pravomoc neprobíhá jen ve vztahu EP a Komise, ale je vykonávána i ve vztahu k dalším orgánům a institucím, jako například písemné a ústní dotazy k Radě nebo také formální pravomoci při jmenování Evropského účetního dvora, ECB a Evropského ombudsmana.³⁹

2.3. Složení Evropského parlamentu

V současné době působí v EP 751 poslanců, kteří jsou do své funkce voleni v evropských přímých volbách. Počet poslanců EP, kteří jsou oprávněni zastupovat určitý stát, je dán počtem obyvatel tohoto státu. Žádný z ČS nemůže zastupovat méně než 6 a více než 96 europoslanců.

Zvolení zástupci nezasedají podle státní příslušnosti, ale podle politické frakce, což je považováno za nadnárodní prvek instituce EP. Současně zde působí sedm politických frakcí: Skupina Evropské lidové strany (EPP), Skupina progresivní aliance socialistů a demokratů v Evropském parlamentu (S&D), Skupina Aliance liberálů a demokratů pro Evropu (ALDE), Skupina Zelených/Evropské svobodné aliance (Greens/EFA), Skupina Evropských konzervativců a reformistů (ECR), Skupina Konfederace evropské sjednocené levice a severské zelené levice (GUE/NGL), Skupina „Evropa svobody a přímé demokracie“ (EFD).⁴⁰

³⁸ ŠARADÍN, P. *Volby do Evropského parlamentu v České republice*, op. cit., s. 29.

³⁹ Tamtéž, s. 30-31.

⁴⁰ Evropský parlament. *Evropský parlament* [online]. 2015 [cit. 2015-07-03]. Dostupný z: <http://www.europarl.europa.eu/aboutparliament/cs/20150201PVL00010/Organizace-a-%C4%8Dinnost>

3. Evropské volby

3.1. Historie evropských voleb do r. 1979

První zmínku o možnosti přímých voleb zástupců ČS, kteří by byli voleni všeobecným přímým hlasováním, uvádí Smlouva o ESUO. Každý z ČS byl oprávněn si sám zvolit způsob, jakým bude rozdělovat počet mandátů v rámci svého parlamentu.⁴¹

Podepsáním Smluv o Evropském hospodářském společenství v roce 1957 došlo ke smluvnímu pověření Shromáždění, aby vypracovalo návrh voleb s všeobecným hlasováním, a to podle jednotného řádu ve všech ČS. První reakce Shromáždění je známá pod názvem Dehousseova zpráva. Tento návrh voleb však nebyl úspěšný, také díky negativnímu postoji Francie, která odmítala přímé volby. Vnímala je totiž jako posílení nadnárodního směřování Společenství. Summit v Haagu, konaný v roce 1969, otevřel opět debatu o zavedení evropských přímých voleb. Dle Dočkala, toto jednání vyřešilo jednu z překážek „*kerou bylo přesvědčení, že uspořádání přímých voleb do EP bude zákonitě znamenat také další růst jeho pravomocí*“.⁴²

Významná je v oblasti evropských voleb tzv. Patijnova zpráva z roku 1975. Jednalo se o návrh voleb založených na prvcích principu rovnosti, všeobecnosti, přímosti a tajnosti. Tento návrh oddělil přímé volby od jednotného volebního systému, který nemohl fungovat ve všech ČS.

Evropské volby byly oficiálně zavedeny rozhodnutím Rady v roce 1976. Toto rozhodnutí je nazýváno tzv. Bruselským aktem. První volby do EP se konaly v roce 1979.⁴³

3.2. Zavedení voleb do Evropského parlamentu a volební účast v České republice

Česká republika (dále jen ČR) vstoupila do EU 1. května 2004 společně s dalšími devíti státy. V rámci ČR se evropské volby poprvé konaly také v roce 2004. K volbám se dostavilo 28,3% voličů. Průměrná volební účast byla v tomto roce v EU 45,47%. Druhé volby se uskutečnily v roce 2009, kdy byla česká volební účast nepatrně nižší. K volbám se dostavilo 28,22% voličů. Nižší volební průměr byl také v rámci EU, a to 42,97%. Poslední evropské volby se kona-

⁴¹ DOČKAL, V., KANIOK, P. a ZÁVĚŠICKÝ, J. *Evropský parlament*. 1. vyd. Brno: Mezinárodní politologický ústav Masarykovy univerzity, 2007, s. 36. ISBN 978-80-210-4329-9.

⁴² *ibid*

⁴³ *Tamtéž*, s. 37.

ly v roce 2014 a účastnilo se jich pouze 18,2% voličů. Evropský průměr volební účasti byl nepatrně nižší, volit přišlo 42,61% občanů.⁴⁴

3.3. Zavedení voleb do Evropského parlamentu a volební účast ve Francii

Francie je jednou ze zakládajících zemí tehdy ještě Evropského hospodářského společenství (dále jen EHS). Přijetím Římských smluv roku 1958 vytváří Francie s dalšími pěti státy Evropské společenství. Francie si mohla své evropské zástupce zvolit už osmkrát. V rámci komparace je pro nás zásadní zmínka o prvních volbách a dále o volbách ze stejných let, ve kterých měla možnost volit i ČR. První přímé volby do EP se konaly v roce 1979. Volební účast ve Francii byla v tomto roce 60,71 a celkově v Evropě 61,99%. V roce 2004 přišlo k volbám 42,79% Francouzů. V roce 2009 se rozhodlo zúčastnit 40,63 voličů a poslední volby, konané v roce 2014, měly volební účast 42,43%.⁴⁵

3.4. Komparativní analýza volební účasti v obou zemích

Zásadní je, že evropské volby, jak uvádí ve své knize Dočkal, jsou považovány z hlediska systému až za volby „druhořadé“, což je částečným vysvětlením nižší volební účasti. Znamená to, že voliči se soustřeďují primárně na parlamentární volby svého státu.⁴⁶

Na základě uvedených výsledků můžeme konstatovat, že evropské volby mají klesající tendenci v obou zemích. Historicky nejvíce voličů zaujaly první přímé volby konané v roce 1979.

Současný diskurz EU se zabývá problematikou nízké volební účasti. K faktorům, které ovlivňují rozhodování voličů, řadíme i právní úpravu voleb. Vnitrostátní právní úprava voleb je totiž v některých ČS nastavena tak, že voliči mají povinnost zúčastnit se voleb.⁴⁷ S tímto tématem ale souvisí řada dalších otázek, například zda by mělo být rozhodnutí občana jít k volbám zákonem nařízeno. Lze se přiklonit k tomu, že tento rozhodující moment by měl zvážit každý z nás dle našeho nejlepšího svědomí a voleb se zúčastnit nebo naopak. Je ale důležité

⁴⁴ Evropský parlament. *Výsledky voleb* [online]. 2015 [cit. 2015-07-03]. Dostupný z: <http://www.europarl.europa.eu/elections2014-results/cs/election-results-2014.html>

⁴⁵ *ibid*

⁴⁶ DOČKAL, V., KANIOK, P. a ZÁVĚŠICKÝ, J. *Evropský parlament*. 1. vyd. Brno: Mezinárodní politologický ústav Masarykovy univerzity, 2007, s. 47. ISBN 978-80-210-4329-9.

⁴⁷ Jak uvádí Fiala a Pitrová, volební účast je povinná v Řecku, Belgii a Lucembursku.

podotknout, že právě uzákonění volební povinnosti v členských státech by vyřešilo evropský problém volební „neúčasti“.

Když se zaměříme na výsledky, všimneme si, že ve Francii volí daleko více občanů než v ČR. Tato skutečnost může být dána dalším faktorem, kterým je délka členství daného státu v EU a také zkušenost země se členstvím. Je třeba zmínit také vliv postoje občanů k EU na účast ve volbách. I přesto, že volební účast ve Francii vykazuje klesající tendenci, můžeme konstatovat, že občané Francie mohou zastávat „proevropský“ postoj. Ten je projevem hlubší evropské integrace a vyjadřuje důvěru ve volby, především v důležitost instituce EP. Když ale srovnáme francouzské výsledky volební účasti s těmi českými, můžeme na jejich základě konstatovat, že občané ČR tento postoj nesdílí a dovolíme si ho označit za spíše „protievropský“. Pravdou je, že veřejné mínění o evropských volbách není zrovna pozitivní. Občané nemají k těmto volbám důvěru, a tudíž nechodí volit. Nemyslí si totiž, že mohou něco ovlivnit, což také uvádí některé průzkumy Střediska analýz a empirických vztahů.⁴⁸

⁴⁸ Středisko analýz a empirických vztahů. *SANEP* [online]. 2008-2011 [cit. 2015-04-19]. Dostupný z: <http://www.sanep.cz/>

4. Právní úprava voleb do Evropského parlamentu

4.1. Evropská úprava voleb

Primárně je nutno uvést, že volby do EP nejsou právně sjednoceny, neexistuje totiž unifikace evropských voleb, kterou by se řídily všechny ČS. Důvod, proč nebyl dosud zaveden jednotný řád, spočívá v tom, že řada odpůrců této unifikace tvrdí, že „není důvod, proč by některou funkci EP omezovala skutečnost, že poslance vyberou občané v jednotlivých zemích podle různých pravidel“.⁴⁹

Právní úprava voleb do EP je tedy upravena jak na úrovni evropské, tak i na úrovni vnitrostátní. Akt o volbě zastupitelů Shromáždění ve všeobecných a přímých volbách z roku 1976 upravuje evropské volby jen částečně. Stanovuje například délku mandátu, jeho vznik a zánik a také slučitelnost a neslučitelnost funkcí zastupitele ve Shromáždění.⁵⁰

Za další právní pramen považujeme maastrichtskou Smlouvu o Evropské unii z roku 1993. Její částečná úprava voleb do EP tkví v zavedení „občanství Unie“, čímž také přiznává soubor práv občanům ČS. Jedná se například o to, že volič se může účastnit evropských voleb právě v té zemi, ve které má bydliště, aniž by musel být výhradně občanem tohoto členského státu.⁵¹

4.2. Vnitrostátní úprava evropských voleb

Rozmanitost EU lze pozorovat nejen v oblasti kulturní, ale také v oblasti právní. Existuje četné množství právních pramenů, které oblast voleb do EP upravují. Každý ČS je povinen dodržovat legislativu EU a je zodpovědný za její uplatňování na svém území. Jak jsme již zmínili, volby do EP jsou tedy upraveny na dvou úrovních. Státní zákony jsou nezbytné, avšak nesmí být v rozporu s těmi evropskými.

4.2.1. Právní úprava v České republice

Česká republika se řídí Zákonem č. 63/2002 Sb., o volbách do Evropského parlamentu. Ten budeme považovat za základní právní pramen, který se zabývá evropskými volbami. Zákon je rozdělen do Hlav I.-X.

⁴⁹ ŠARADÍN, P. *Volby do Evropského parlamentu v České republice*, op. cit., s. 118.

⁵⁰ Akt o volbě zastupitelů Shromáždění ve všeobecných a přímých volbách. Dostupný z: http://www.senat.cz/senat/evropa/dokumenty_ke_stazeni/akt_o_volbe_zastupitelu.pdf

⁵¹ ŠARADÍN, P. *Volby do Evropského parlamentu v České republice*, op. cit., s. 118.

Hlava I. popisuje obecná ustanovení tohoto zákona. Stanovuje, že tento zákon zpracovává příslušné předpisy EU a upravuje podmínky výkonu volebního práva, organizaci voleb a rozsah soudního přezkumu při volbách do EP konaných na území ČR.

Hlava II. stanovuje volební orgány, kterými může být Státní volební komise, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo zahraničních věcí, zastupitelský a konzulární úřad České republiky, krajský úřad a Magistrát města Prahy, pověřený obecní úřad, obecní úřad, starosta a starosta stojící v čele pověřeného obecního úřadu, ředitel krajského úřadu a jako poslední orgán je uvedena okrsková volební komise.

Hlava III se zabývá oblastí kandidátních listin. Ministerstvo vnitra je povinno ve lhůtě 80 dnů před začátkem voleb poskytnout informace o podmínkách kandidatury. V ČR připadá právo kandidatury registrované politické straně, politickému hnutí i jejich koalicím. Součástí náležitostí kandidátních listin je potvrzení o složení příspěvku na volební náklady, které se pohybuje ve výši 15.000 Kč. V případě splnění formálních náležitostí, dochází k registraci kandidátů. Každý z kandidátů má právo vzdát se své kandidatury, a to formou písemného prohlášení, které je doručeno 24 hodin před zahájením voleb. Tisk hlasovacích lístků spadá do kompetencí Ministerstva vnitra.

Seznam voličů pro evropské volby je rozebrán v Hlavě IV. Tento seznam je veden obecním úřadem, který ho sestavuje zvlášť pro každé evropské volby.

V Hlavě V. je upravena oblast hlasování, o jehož podmínkách pravidelně informuje Ministerstvo vnitra 80 dnů před zahájením voleb. Hlasování probíhá ve volebních místnostech. Jejich zřízení je pro každý volební obvod povinné a kontrolují se předsedou volební komise. Dále je uvedeno, že volič jde volit výhradně osobně, nikoliv v zastoupení. Konec hlasování je oficiálně stanoven vypršením zákonné lhůty a uzavřením volebních místností.

Hlava VI. projednává otázku zjišťování výsledků voleb. Nejprve je vyžadováno vyhotovení zápisu o průběhu voleb a o výsledku hlasování okrskovou volební komisí, která finálně tento záznam předává Českému statistickému úřadu. Pro postup kandidátů do skrutinia je stanovena hranice 5% ze všech odevzdaných a platných hlasů.

Vznikem a zánikem mandátu, neslučitelnosti funkcí a nastupováním náhradníků se zabývá Hlava VII. Ta zmiňuje, že mandát europoslance vzniká první schůzí EP.

V Hlavě VIII. nalezneme informace týkající se soudního přezkumu. Ten nastává v případě, že dojde k chybě či nedostatku, a lze se ho domáhat formou soudního rozhodnutí ve lhůtě 30 dnů před zahájením voleb.

Volební kampaň, nároky členů okrskových volebních komisí a nároky kandidátů jsou upraveny Hlavou IX.

V závěru Zákona č.63/2002 Sb., o volbách do EP jsou řešeny přestupky a jiné správní delikty, a to Hlavou X. Přestupkem je míněno „zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti“.⁵² Správním deliktem se označuje jednání, které je v rozporu se zákonem ve sféře státní správy.

4.2.2. Právní úprava ve Francii

Ve Francii je právní úprava evropských voleb více komplikovaná. Existuje značné množství zákonů, dekretů a vyhlášek, které regulují evropské volby.⁵³ Uvedeme si tedy nejkompaktnější ze zákonů, který nejvíce koresponduje s českým zákonem o volbách do EP. Zaměříme se na francouzský volební zákoník, tzv. Code électoral.

Formálně je daleko rozsáhlejší, než zákon český. Příčinou je, že tento zákoník upravuje všechny typy voleb – evropské i vnitrostátní. Můžeme zde pozorovat rozdělení do dvou hlavních částí – zákonodárné („législatif“) a prováděcí („réglementaire“), přičemž obě části sledují totožnou strukturu. Tato kodifikace vyplývá z francouzské Ústavy. Zásadním rozdílem v tomto členění je zdroj daného právního textu. Legislativní část, kterou běžně označujeme písmenem L pocházející ze strany Parlamentu, je ve formě zákonů. Část prováděcí, spadá do pravomoci vlády jako celku a má podobu dekretů či vyhlášek, je označena písmenem R.

⁵² Přestupkový zákon, § 2 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb.

⁵³ Seznam jednotlivých zákonů členských států je blíže dostupný z: <http://www.elections2014.eu>

Francouzský volební zákoník obsahuje Hlavu I. - VIII. Články L1 – L118-4 a články R1- R97 stanovují pravidla platné pro všechny typy voleb, tzn. i evropské.⁵⁴

Hlava I stanovuje požadavky, které musí voliči splňovat, chtějí-li se voleb zúčastnit. Nutností je například dovršení věku 18 let.

Hlava II určuje formality seznamu voličů, postupy jejich vyhotovení a následnou kontrolu. Je třeba zmínit, že seznamy voličů jsou ve Francii stálé, podléhají však každoroční revizi. Dále je zde zpracováno téma hlasovacích lístků. Náklady na ně jsou hrazeny ze státního rozpočtu.

Hlava III se zabývá podmínkami volitelnosti a nezvolitelnosti, následně hlava IV neslučitelností funkcí kandidátů.

Předvolební agitace neboli ovlivňování voličů během voleb, je upravena Hlavou V. Její druhá část určuje možnosti financování a stanovuje finanční strop volebních nákladů.

Hlava VI stanovuje podmínky hlasování, obsahuje informace o jeho průběhu a především uvádí možnost volby v zastoupení v konkrétních případech. Tato možnost volby je ovšem limitovaná, zmocněnec může v zastoupení volit pouze dvakrát.

Trestní ustanovení, které nastává v případech nedostatků, uvádění nepravdivých informací a jednotlivá penále v případě porušení práva, nalezneme v hlavě VII. Poslední část, týkající se voleb do evropského parlamentu, řeší sporné věci.

4.2.3. Analýza vybraných odlišností právních úprav v ČR a ve Francii

Z uvedených informací legislativní úpravy evropských voleb si již teď dokážeme vyvodit, že je zde spousta rozdílů, které mohou být výsledkem kulturní, společenské, ale i politické odlišnosti obou zemí. První rozdíl je zřejmý téměř okamžitě. Můžeme konstatovat, že se jedná spíše o formální stránku, kterou je zde délka francouzského zákoníku. Uplatňuje se zde totiž „dvojitý“ vyjadřování nejprve Parlamentu, poté vlády. Výsledkem je tedy dostupnost jednak

⁵⁴ *Code électorale*. Poslední úprava dne 22.2015. Dostupný z:
<http://legifrance.gouv.fr/affichCode.do?cidTexte=LEGITEXT000006070239>

zákona a jednak také prováděcích ustanovení určité oblasti v konkrétním článku, které jsou rozděleny dle zdroje, ze kterého daný text pochází, tzn. rozdělení do části L nebo R.

Zajímavou odlišností je také to, že český zákon o volbách do Evropského parlamentu začíná obecným ustanovením, které se věnuje úvodním informacím o formě voleb, o aktivním a pasivním volebním právu apod. Francouzský zákoník ho v úvodu neobsahuje a hned ze začátku popisuje podmínky aktivního volebního práva.

Ve Francii se evropské volby řídí také dle rozhodnutí z roku 2002, kterým se mění Akt o volbě zastupitelů v Shromáždění ve všeobecných a přímých volbách (dále jen Akt), jenž je připojen k rozhodnutí 76/787/ESUO, EHS, Euratom (2002/772/ES, Euratom).⁵⁵ Jak jsme již zmínili, Akt stanovuje hlavní zásady evropských voleb. Některé z těchto zásad korespondují s obecným ustanovením zákona o volbě do Evropského parlamentu v ČR. Společný prvek můžeme nalézt v oblastech týkajících se délky mandátu, hlasování a také například ve volebních dnech.

Jednoznačné je, že ve srovnání těchto dvou systémů právních úprav, je právě ta česká určitým způsobem více uspořádaná, a především komplexní. V České republice máme konkrétní zákon, který upravuje konkrétní typ voleb. Francouzský systém zákoníku, který však zahrnuje více typů voleb, je značně matoucí. Současně jsme nuceni řídit se dle evropského rozhodnutí Rady, zákona o svobodě projevu, zákona o volbě evropských poslanců a tak bychom mohli uvádět nespočetné množství zákonů a dekretů.

Odlišnost právních systémů týkajících se evropských voleb si ukážeme na příkladu možnosti účasti ve volbách. V ČR zákon stanovuje „*právo volit na území České republiky do Evropského parlamentu má každý občan České republiky, který alespoň druhý den voleb dosáhl věku 18 let*“.⁵⁶ Ve Francii může jít k volbám volič, který je již plnoletý v den konání voleb.

Další odlišností je seznam voličů, který se v Česku sestavuje nově pro každé volby zvlášť. Ve Francii jsou tyto seznamy permanentní, jsou však s každými volbami aktualizovány a násled-

⁵⁵ Europa. *EUR-Lex* [online]. 2002 [cit. 2015-03-18]. Dostupný z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/?uri=CELEX:32002D0772>

⁵⁶ Zákon č. 63 ze dne 18. února 2003 o volbách do Evropského parlamentu. Hlava I, Obecná ustanovení, čl. 5. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2003. ISSN. Dostupný z: <http://www.sbcz.cz>

ně měněny. Tento postup může být dle našeho názoru méně komplikovaný. Analýza odlišností je určitým způsobem odrazem zvyklostí obou národů. Každý stát považuje stejné oblasti za méně či více důležité, což vyplývá z rozdílné mentality obou národů.

5. Volební kampaň

Volební kampaň zpravidla vnímáme před zahájením samotných voleb. Z tohoto důvodu se v praxi také užívá označení předvolební kampaň. Právně je upravena opět na dvou úrovních. Nejdříve ji upravuje legislativa EU, která poté dává možnost stanovit vlastní úpravu volebních kampaní jednotlivým ČS. Kampaní označujeme organizované a naplánované úsilí různých subjektů s cílem dosáhnout předem stanovených hodnot.⁵⁷ Spadá do druhů politických kampaní a vyznačuje se čtyřmi hlavními cíli: „*informovat voliče, přesvědčit voliče, posílit stávající podporu a v konečném důsledku mobilizovat voliče*“.⁵⁸ Kandidáti si volí strategii volební kampaně, která může být pozitivní, negativní nebo kombinací obou.

V České republice zákon o volbách do EP stanovuje, že kampaň musí být čestná a poctivá. Nesmí v žádném případě obsahovat údaje, které nejsou pravdivé. Pro kandidáty je vyhrazeno 14 hodin v Českém rozhlase a 14 hodin v České televizi, a to bezplatně.⁵⁹ V přesně stanovené době mají jednotliví kandidáti šanci projevit se. Snahu získat voliče najdeme nejen v mluveném, ale také v psaném projevu. Způsob, jakým se kandidáti vyjadřují, ať už o své straně nebo o své konkurenci, nás přivádí k myšlence zaměřit se na jednotlivá vyjádření s hodnotícím nábojem. Po zhlédnutí volebních spotů v rámci volební kampaně v roce 2014 a mnoha televizních diskuzí si dovolíme konstatovat, že převládají negativní označení.

⁵⁷ Kubáček, J. *Slovník politického managementu a volebního marketingu*. Vydání 1, Praha: Grada publishing a.s., 2012, s. 25. ISBN 978-80-247-4013-3

⁵⁸ Tamtéž, s. 26.

⁵⁹ Zákon č. 63 ze dne 18. února 2003 o volbách do Evropského parlamentu. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2003. ISSN. Dostupný z: <http://www.sbcr.cz>

6. Lexikální analýza a klasifikace jazyků

Lexikální analýza bezprostředně souvisí s jazykem. Z tohoto důvodu je nutné seznámit se s klasifikací českého a francouzského jazyka obecně a uvést si základní odlišnosti.

Nejprve se budeme zabývat genetickou klasifikací, která je výsledkem historického výzkumu. „*Jejím cílem bylo stanovit vzájemné vztahy příbuznosti a rozdělit jazyky světa do tzv. rodin, tj. do takových skupin, jejichž členy jsou vždy jen jazyky příbuzné*“.⁶⁰ Zatím nejprozkoumanější je oblast indoevropské jazykové rodiny. Řadí se zde jak francouzský, tak i český jazyk. Budeme-li podrobněji zkoumat jazyky indoevropské, narazíme na další členění, do tzv. větví. V této fázi již pozorujeme odlišnosti. Čeština se řadí do větve slovanských jazyků, kdežto francouzština má své postavení ve větvi románských jazyků. Samozřejmostí je, že existuje i řada dalších členění. Pro naši práci se ale spokojíme se základním členěním, které uvádíme výše.

Geografická klasifikace rozděluje příslušné jazyky podle toho, tvoří-li souvislý areál. Dalším kritériem geografického rozdělení může být i kulturní společenství, existence společného kulturního jazyka, shodné strukturní rysy, představující důsledek integrace.⁶¹ Nejzásadnější je pro nás makroareál Evropa, do kterého se řadí oba zmiňované jazyky.

Jako poslední si uvedeme typologickou klasifikaci, která se někdy označuje také za morfologickou. Spočívá v třídění jazyků pouze na základě typů jejich gramatiky.⁶² Jak uvádí Čermák, lze hovořit o „*typologii fonologické, strukturní, syntaktické či morfologické*“.⁶³

Z uvedených informací je tedy zřejmé, že neexistuje jednotná klasifikace jazyků. I přes tuto skutečnost se jednotlivé klasifikace vzájemně doplňují a nestojí v rozporu. Z důvodu této nejednotnosti si zvolíme, že zde za nejvýznamnější budeme považovat typologii strukturní, představitele Pražské školy V. Skaličky. Podstatou rozdělení jazyků je „*převládající rys*“, na

⁶⁰ ČERNÝ, J. *Úvod do studia jazyka*. 1. vydání, Olomouc: Rubico, 1998, s. 50. ISBN 80-85839-24-5.

⁶¹ ERHART, A. *Základy jazykovědy*. 2., upravené vydání, Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1990, s. 141-142. ISBN 80-04-24612-5

⁶² ČERNÝ, J. *Úvod do studia jazyka*, op. cit., s. 59.

⁶³ ČERMÁK, F. *Jazyk a jazykověda*. 1. vydání, Praha: Pražská imaginace, 1997, s. 202. ISBN 80-7110-183-4.

jehož základě lze jazyky rozčlenit do kategorií: jazyků aglutinačních, flektivních, izolačních, introflektivních a polysyntetických.⁶⁴

Dle Tomáška „*při práci s jazykem, zejména v rámci překladu, není pro překladatele bez zajímavosti informace o jazykovém typu výchozího a cílového jazyka, která mu umožňuje posoudit zejména obvyklé vyjadřování slovně druhových a větně členských kategorií v tom či onom jazyce*“.⁶⁵ Český jazyk klasifikujeme jako jazyk flektivní. Uvedeme si některé charakteristické rysy dané skupiny. Afixy jsou pevně spojeny se slovním základem, přičemž v některých případech je nemožné určit přesnou hranici mezi kořenem slova a afixem. Funkcí jednoho afixu může být vyjádření více gramatických kategorií najednou. Vlastností flektivních jazyků je například vnitřní flexe kořene slova. Společným prvkem těchto jazyků je existence rodu, pádu i flexibility slovosledu. Nová slova jsou tvořena nejčastěji pomocí derivace.⁶⁶

Na rozdíl od češtiny spadá francouzský jazyk do kategorie izolačních jazyků. Charakteristickými rysy jsou zde neměnnost slov a jejich tendence k jednoslabičnosti. Vztahy ve větě nevyjadřujeme gramatickými kategoriemi, nýbrž pomocnými slovy. Zvláštní váhu klademe na slovosled, který je pevný. Jedním z prostředků vytváření vztahů ve větě je proces podobný kompozici, kde jsou slova formálně samostatná.⁶⁷

Jazyková analýza v této práci vyžaduje přesnou metodologii. Jako první zde využijeme metodu vyhledávací. Abychom našli vhodná označení, je nutné zaměřit se na volební kampaně, tiskové konference, diskuze a především články a rozhovory. Vybrané termíny získáme pomocí mediálních prostředků, především internetu, a také v některých případech použijeme Český národní korpus.

Následně aplikujeme metodu popisnou. Vezmeme-li v úvahu termíny, které máme v úmyslu analyzovat, je pro nás nezbytné jak tvarosloví, tak i gramatická kategorie. Bez povšimnutí nemůže zůstat ani slovotvorba. Nejčastěji se setkáme s kompozicí, přičemž si specifikujeme i její druh.

⁶⁴ ČERMÁK, F. *Jazyk a jazykověda*, op. cit., s. 202.

⁶⁵ TOMÁŠEK, M. *Překlad v právní praxi*. 2. doplněné vydání, Praha: Linde, 2003, s. 112. ISBN 80-7201-427-7.

⁶⁶ OSTRÁ, R. *Úvod do studia románských jazyků*. 4. vyd, Brno: Masarykova univerzita, 1995, s. 59. ISBN 80-210-1258-7.

⁶⁷ Tamtéž, s. 57.

Pro naši jazykovou analýzu jsou významné i poznatky sémantiky. „*Jedná se o nauku, která se zabývá významem. V případě lingvistiky jde tradičně zejména o význam jednotlivých slov, jinými slovy o významovou složku jazykového znaku*“.⁶⁸ Výchozím prvkem je zde také kontext. Na jednotlivých rozborech si totiž ukážeme, že bez kontextu by některá slova nebo slovní spojení vyjadřovala zcela něco odlišného. Proto si také uvedeme zdroj těchto označení, ze kterého budeme vycházet.

Zvolené termíny blíže určíme ve smyslu samostatných morfémů, tzn. kořenů slova a nesamostatných morfémů, tzn. sufixů a prefixů. Tato metoda nám totiž dovolí jejich výběr podle toho, obsahují-li „euro“ nebo „brusel“.

Nakonec se zaměříme na jádro celé lexikální analýzy, za které považujeme překlad vybraných termínů ve směru z českého do francouzského jazyka. Spolupráce s rodilými mluvčími byla v tomto případě nezbytná. Proto jsme zvolili způsob dotazování pomocí dotazníků. Primárně jsme se snažili vytvořit definici daného slova ve francouzském jazyce, a tak specifikovat i jeho význam. Tímto jsme získali možné překlady českých termínů, z nichž jsme poté udělali výběr těch nejpřesnějších. Závěr dotazníku byl tvořen vlastním výběrem francouzských překladů jednotlivých termínů. Důležitou informací zde bylo zjištění, jestli by rodilí mluvčí tento překlad použili, či nikoliv a jestli ho alespoň slyšeli. K výsledkům nám pomohlo 15 respondentů různého věku. A proto, že jsme ve většině případů obdrželi více vhodných překladů, uvedeme si jich u vybraných termínů hned několik.

⁶⁸ ČERNÝ, J. *Úvod do studia jazyka*, op. cit., s. 164.

7. Rozbor termínů

Dostáváme se k praktické části naší práce, v níž aplikujeme lexikální analýzu, kterou jsme si již stanovili v předchozí kapitole.

Vyhledávací metodou jsme získali termíny: eurohujer, euronessmysl, europesimista, eurofob, eurofil, eurooptimista, bruselský diktát, vlezdobruselismus a bruselská velryba. Musíme zmínit, že tento výběr není nijak náhodný ani subjektivní, nýbrž spočívá v pečlivém výběru právě takových termínů, které obsahují slovtvornou část „euro“ nebo „brusel“.

Při popisu jednotlivých termínů musíme brát zřetel jak na jejich význam, tak i na kontext, ve kterém jsou použity. Za cíl této bakalářské práce považujeme překlad českých termínů do francouzštiny, v němž využijeme jednak vlastní poznatky, jednak informace získané z vyplněných dotazníků, korpusů a článků.

7.1. Termín „Eurohujer“

Výraz „eurohujer“ si v posledních letech oblíbili nejen aktéři politické scény. Za autora tohoto výrazu můžeme považovat exprezidenta ČR, Václava Klause.

Z morfologického hlediska můžeme konstatovat, že se jedná o substantivum, maskulinum, které je zde v singuláru. Na první pohled je zřejmé, že se jedná o složeninu dvou slov, čili kompozitum. Daný tvar vznikl na základě kompozice vlastní, která spojuje dva komponenty pomocí interfixu, který zde plní funkci kompozičního vokálu (konektu).⁶⁹ U vlastních kompozit je typické, že zadní část, tzn. druhý komponent, může existovat i samostatně, nikoliv jen výhradně ve spojení s prvním komponentem. Kdybychom měli zájem zabývat se tímto kompozitem hlouběji, můžeme zmínit i to, že se jedná o složené slovo, které je výsledkem kompozice čisté.

Nyní se dostáváme k názorné ukázce: „eurohujer“ – prvním komponentem je zde část „eur“, „o“ plní funkci již zmíněného kompozičního vokálu. Tento interfix je výhradně konstrukční a slouží ke spojení dvou komponentů v rámci kompozice. „Hujer“ zde značí druhý komponent, který může existovat samostatně.

⁶⁹ Internetová jazyková příručka. *Ústav pro jazyk český, Akademie věd ČR* [online]. 2008-2015 [cit. 2015-04-01]. Dostupné z: <http://prirucka.ujc.cas.cz/?id=778>

K pochopení významu „eurohujer“ nám pomůže také sémantické hledisko. „Hujer“ označuje osobu, dle českého filmu Marečku, podejte mi pero, která je nepřiměřeným způsobem vlezlá. Jedná se o nesnesitelného snaživce, jehož cílem je se vetřít někomu do přízně. Mezi jeho klady patří naopak zdvořilost a pracovitost. Nazveme-li někoho „eurohujerem“, máme v úmyslu vyjádřit, že se jedná o člověka, který se neúnosným a poněkud šplhounským způsobem snaží jednak získat něčí oblibu a také někomu podlézat, zde myšleno evropské společnosti, spíše EU.

Překlad „eurohujera“ do francouzštiny není nijak jednoduchým úkolem. Daného člověka bychom mohli nazvat ve francouzské verzi jako „un flatteur européen“, přičemž „flatteur“ je substantivum značící lichotníka a pochlebovače; adjektivum „européen“ překládáme jako „evropský“. Z tohoto hlediska si dovolíme tvrdit, že evropský pochlebovač může být ekvivalentem pro eurohujera.

Za zdroj vícejazyčného textu zde nemůžeme využít paralelní korpus Intercorp v7.⁷⁰ Nenašli jsme ani internetové články, dostupné v několika jazykových verzích, které by obsahovaly tento termín. Výchozí informace tedy čerpáme z dotazníků. Pouze osm respondentů z patnácti dokázalo vůbec nějaký ekvivalent nalézt. Za použitelný překlad můžeme pokládat pouze čtyři, a to označení „un pro-européen“. Dále pro nás byla významná informace, že náš vlastní překlad „un flatteur-européen“ pokládalo za výstižný dvanáct z patnácti respondentů, ačkoliv se ve francouzštině s tímto pojmem doposud nesetkali.

Výsledkem celkové analýzy a průzkumu je pro nás francouzský překlad **„un pro-européen“** a také **„un flatteur européen“**. První překlad ve srovnání s českým „eurohujerem“ má sice odlišnou sémantickou povahu, ale s přihlédnutím k výsledkům dotazníků ho můžeme považovat za vhodný překlad.

7.2. Termín „Euronessmysl“

Slovo „euronessmysl“ je opět výsledkem kompozice vlastní, stejně tak se jedná o substantivum, maskulinum a singulár. I zde je termín produktem kompozice čisté. Prvním komponentem je část „eur“, která je spojena s druhým komponentem „nessmysl“ pomocí kompozičního vokálu, interfixu „o“.

⁷⁰ Korpus po registraci dostupný z: <https://www.korpus.cz>

V tomto případě se však nejedná o označení osoby, jako tomu bylo ve výše uvedeném termínu „eurohujer“. Nesmysl značí něco hloupého, zbytečného, zkrátka nerozumnost. Jedná se o označení, které je využíváno ve spojitosti s EU. Za současnou tendenci EU považujeme rozsáhlé regulace, které se vztahují téměř na vše a musí být uplatňovány v rámci ČS dle zásady nadřazenosti práva. Leckdy se zdají právě nařízení Evropské unie nesmyslná, absurdní a naprosto hloupá, a protože jich v současné době stále přibývá, setkáváme se s pojmem „euronesmysl“ dnes a denně. Pro někoho jím může být například přejmenování pomazánkového másla, tuzemského rumu, vliv klimatu na rovnost žen a nebo kvóty na splachování záchodů.

Ve srovnání s ostatními termíny je frekvence jeho užití opravdu vysoká. Webová stránka Parlamentních listů publikuje několik článků na toto téma.⁷¹ Můžeme dokonce najít i webovou stránku euronessmysly.cz, kde je dostupný výčet jednotlivých evropských nařízení. Tato stránka hned v úvodu rází heslo „*posvítíme si na euronessmysly*“.⁷²

Ve francouzštině můžeme použít označení „une erreur-européenne“. Když srovnáme českou a francouzskou verzi, pozorujeme zde určitou odchylku v sémantické oblasti. Euronessmysl označuje většinou absurdní nařízení, popř. evropský výmysl, kdežto „une erreur-européenne“ lze chápat i jako omyl, kterého se EU dopustila nedopatřením. Rozdíl tedy spočívá v postoji EU, zda něco koná úmyslně či nikoliv.

Pokud bychom se chtěli držet sémantického náboje termínu „euronesmysl“, mohli bychom se přiklonit k našemu vlastnímu překladu „une euro-bêtise“.

Za určité ověření daných překladů tedy využijeme internetové prohlížeče, které termíny „**une erreur-européenne**“ i „**une euro-bêtise**“ ve francouzštině vyhledaly, především v diskuzích a na blogu. Proto pro nás budou plnit funkci nejvhodnějšího překladu.

7.3. Termín „Eurooptimista“

Substantivum „eurooptimista“ je maskulinum, singulár, který je výsledkem kompozice vlastní, zde druhem kompozice čisté. První komponent zahrnuje část „eur“, kompozičním vokálem

⁷¹ Parlamentní listy. *Parlamentní listy* [online]. 2009 [cit. 2015-04-18]. Dostupný

z: <http://www.parlamentnilisty.cz/politika/politici-volicum/Svobodni-Euronessmysl-c-1-Euro-316105>

⁷² Svobodní. *Euronessmysly* [online]. 2009 [cit. 2015-04-18]. Dostupné z: <http://www.euronessmysly.cz/>

je zde morfém „o“ a funkce druhého komponentu náleží části „optimista“, která může fungovat i samostatně.

„Eurooptimistu“ charakterizujeme jako pozitivně smýšlejícího jedince, který je určitým způsobem nadšencem pro evropskou integraci a je proevropsky orientovaný. Věří v úspěch EU, který spočívá v hlubší evropské integraci a též v přenesení pravomocí na tento orgán. Jedná se o antonymum slova „europesimista“. Definici eurooptimismu jako myšlenkového směru současné evropské integrace můžeme najít v internetové encyklopedii výukové simulace Evropy 2045.⁷³

V praxi se setkáme s pojmem „un eurooptimiste“ nebo také „un euro-optimiste“ lišící se pouze formální stránkou. Další ekvivalent můžeme nalézt v podobě překladu „un euro-enthousiaste“. Oba překlady můžeme vyhledat pomocí paralelního korpusu Intercorp v7. Ten jako zdroj všech textů uvádí „Presseurop“, který nyní funguje pod doménou Voxeurop. Tento internetový zdroj publikuje například článek o tureckém ministru zahraničí „*Euro-optimista Babacan uvolnil místo pragmatickému Davutogluovi*“. Článek je dostupný i ve francouzském jazyce a používá ekvivalent „*l'euro-optimiste*“. ⁷⁴ V dotazníku deset z patnácti respondentů používá výraz „un euro-optimiste“ nebo „un eurooptimiste“ a dalších pět se přiklání k využití překladu „un euro-enthousiaste“.

Po vyhodnocení všech informací můžeme českého „eurooptimistu“ přeložit do francouzského jazyka jako „**un euro-optimiste/ eurooptimiste**“ nebo také „**un euro-enthousiaste**“. Všechny tyto možnosti se nám jeví jako velmi vhodný překlad.

7.4. Termín „Europesimista“

Do skupiny vlastních kompozit se řadí také slovo „europesimista“. Charakterizujeme ho jako substantivum, maskulinum a singulár. I toto slovo vzniklo pomocí kompozice čisté. Nejprve se jedná o komponent „eur“, kompoziční vokál „o“ a dále o druhý komponent „pesimista“.

⁷³ Výuková simulace Evropa 2045. *Evropa 2045* [online]. 2011 [cit. 2015-04-17]. Dostupný z: <http://www.evropa2045.cz/hra/napoveda.php?kategorie=7&tema=149>

⁷⁴ Voxeurop. *Voxeurop* [online]. 2014 [cit. 2015-04-17]. Dostupný z: <http://www.voxeurop.eu/cs/content/article/251601-ahmet-davutoglu-na-hranici-dvou-svetu>

Netřeba podotknout, že ho užíváme ve spojitosti s označením osob. Pesimista je pojmenování pro negativně uvažující osobu, která vidí vše téměř „černě“. Euro je ekvivalentem pro „evropský“. Můžeme tvrdit, že se zde jedná o určitou formu euroskepticismu. Tato osoba nevidí budoucnost EU příliš růžově a navíc razantně odmítá hlubší evropskou integraci, a co především, je proti tomu, aby se veškerá moc centralizovala do kompetence EU. Z této příčiny vyplývá, že se jedná o částečného odpůrce EU. Kdybychom čistě teoreticky chtěli uvést příklad „europesimisty“, řadě z nás by se nejspíš jako první vybavil bývalý prezident ČR, Václav Klaus. Termín "europesimista" uvádí simulace výuky Evropa 2045, za jehož synonymum se zde uvádí označení euroskeptik.⁷⁵

V překladu nám pomůže paralelní korpus, který uvádí překlad „un euro-pessimiste“. Jedním ze zdrojů je webová stránka, která uvádí článek dostupný v několika jazykových verzích. Článek zmiňuje „ilustrující rozložení eurooptimistů a europesimistů“. Ve francouzské verzi daného článku je použit překlad „un euro-pessimiste“.⁷⁶

Z uvedených informací vyplývá, že ve francouzském jazyce existuje ekvivalentní označení pro „europesimistu“, jedná se o substantivum „**un europessimiste**“ nebo „**un euro-pessimiste**“. V psané formě lze najít obě možnosti, rozdíl spočívá ve stylistické formě, významový obsah slov se však neliší, proto si francouzské překlady dovolíme považovat za český ekvivalent.

7.5. Termín „Eurofob“

Nyní se zaměříme na slovo, které se řadí do kategorie substantiva, maskulina a singuláru. Jedná se opět o označení, které je výsledkem kompozice, avšak zde se poprvé setkáváme s odlišným druhem kompozit, než jsme si uvedli u výše popsaných termínů. Hovoříme sice o kompozici vlastní, ale termín „eurofob“ zařadíme do odlišné kategorie kompozit, a to kompozičně-derivační. Eurofob je výsledkem kompozice, ale zaznamenáváme zde i odlišný postup slovo tvorby, a to derivaci, tzn. odvozování. „Eur“ je první komponent, kompoziční vokál nalezneme v morfému „o“ a druhým komponentem je zde „fob“. Jasně si všímáme toho, že druhý morfém nemůže existovat samostatně.

⁷⁵ Výuková simulace Evropa 2045. *Evropa 2045* [online]. 2011 [cit. 2015-04-18]. Dostupný z: <http://www.evropa2045.cz/hra/napoveda.php?kategorie=7&tema=148>

⁷⁶ Voxeurop. *Voxeurop* [online]. 2014 [cit. 2015-04-18]. Dostupný z: <http://www.voxeurop.eu/cs/content/news-brief/2495171-americke-kasandry>

„Eurofobem“ nazýváme osobu, která trpí fóbií neboli strachem z EU a také u ní nemůžeme nevyloučit strach z evropské společnosti, nebo dokonce evropské integrace obecně.

Pokud se dále zaměříme na francouzský překlad tohoto termínu, tak se s největší pravděpodobností přikloníme k překladu „un europhobe“. Článek z voleb do EP 2014 informuje: „nátlak eurofobů Nigela Farageho“.⁷⁷ V totožném článku, avšak ve francouzštině, využíváme překlad „un europhobe“. Z odpovědí respondentů na naše dotazníky je jednoznačné, že „**un europhobe**“ je ekvivalentem českého termínu. Francouzský ekvivalent by totiž využilo všech patnáct respondentů.

7.6. Termín „Eurofil“

„Eurofil“ je substantivum, maskulinum a singulár, jež řadíme do kategorie kompozice vlastní. Jedná se zde také o termín, který je výsledkem kompozičně-derivační metody, při které vznikají složeniny odvozené. Prvním komponentem je část „eur“, kompozičním vokálem morfém „o“ a druhým komponentem část „fil“. I v tomto případě druhý komponent nemůže stát izolovaně.

"Eurofil" je označení sloužící k popisu osoby. Máme-li v úmyslu označit někoho „eurofilem“, bude se nejspíše jednat o osobu, která vyznává nepřiměřeně pozitivní postoj ve vztahu k EU, evropské společnosti, evropské integraci. Je určitým způsobem evropským obdivovatelem.

Nacházíme zde výbornou možnost komparace dvou termínů. V prvním případě si můžeme všimnout „eurofoba“ a ve druhém „eurofila“. Lze vyvodit závěr, že tato dvě odlišná označení mohou plnit ve vzájemném vztahu funkci antonyma, v rámci komparace to jsou totiž slova výhradně opačného významu.

Nejvíce jsme při hledání francouzského ekvivalentu využili paralelní korpus Intercorp v7. Uvádí nám totiž doposud nejvíce textových zdrojů ze všech termínů. Nejvyšší frekvenci užití má francouzský ekvivalent „**un europhile**“. Stejně tak volí tento překlad i všech patnáct respondentů. Srovnáme-li tento překlad s českým označením, povšimneme si, že ani zde nenacházíme rozdíl ve významové stránce českého a francouzského ekvivalentu. A dokonce se

⁷⁷ Voxeurop. *Voxeurop* [online]. 2014 [cit. 2015-04-18]. Dostupný z: <http://www.voxeurop.eu/cs/content/article/4207011-protestni-hlasy-se-mnozi-budi-strach>

můžeme domnívat, že i v případě francouzštiny - „un europhile“ je antonymem pro označení „un europhobe“.

7.7. Termín „Bruselský diktát“

Slovní spojení obsahuje dvě samostatná slova, z nichž „bruselský“ je adjektivem a „diktát“ je substantivem, maskulinem a singulárem. Termín řadíme do kategorie víceslovných pojmenování. Tato slova lze použít izolovaně, avšak pokud bychom tak učinili, tak by obě slova změnila význam. V tomto případě nelze nahradit jednotlivé části synonymy.

Pro substantivum „diktát“ je charakteristická jeho mnohoznačnost, tzn. je nositelem více významů. V běžné praxi se může jednat o diktát ve smyslu činnosti diktování určitého textu, známe typicky ze školního prostředí, například diktát z jazyka českého, ale na druhou stranu se také může jednat o diktát ve smyslu určitého právního aktu, popřípadě jde o něco, co je výsledkem diktatury nebo nařizování. „Bruselským diktátem“ míníme legislativní akty vydané EU, jejichž dodržování je pro ČR povinné a jsou tedy právně závazné. Bruselský označuje místo, ze kterého jsou diktovány. V Bruselu sídlí jak EP, tak i Rada, jejichž spolupráce je z hlediska tvorby evropského práva a schvalování legislativních aktů zásadní. Proto lze z tohoto spojení slov vyvodit závěr, že se jedná o legislativní akty, které jsou schváleny právě danými institucemi.

S největší jistotou se přikloníme k překladu „**un diktat de Bruxelles**“, který je výsledkem překladatelského postupu transpozice, zde konkrétně slovnědruhové. Pozorujeme zde rozdílnost ve francouzském substantivu „un dictat“, které na rozdíl od češtiny nemá vlastnost mnohoznačnosti. Označuje výhradně nařizování, diktování něčeho určitou autoritou.

K tomuto překladu by se přiklonilo devět respondentů. Bohužel zde nemůžeme využít paralelní korpus. Vhodný překlad, popř. výskyt užití slovního spojení, nám potvrzuje článek Hospodářských novin informující o tom „*Jak vzniká bruselský diktát*“.⁷⁸ Francouzská webová stránka publikuje „*La France est-elle sous le diktat de Bruxelles?*“.⁷⁹ Proto výše zmíněnému překladu určíme funkci českého ekvivalentu.

⁷⁸ Hospodářské noviny. *Respekt* [online]. 2000-2009 [cit. 2015-04-18]. Dostupný z: <http://respekt.ihned.cz/c1-62146250-jak-vznika-bdquo-bruselsky-diktat-ldquo>

⁷⁹ LaTribune. *LaTribune* [online]. 2013 [cit. 2015-04-18]. Dostupný z:

7.8. Termín „Vlezdobruselismus“

V rámci juxtaopozice tvoříme výsledné slovo spojením několika slovotvorných základů, v tomto případě dokonce zahrnuje tři prvky. Juxtaopozici řadíme do kategorie kompozice nevlastní. Tímto způsobem vznikla spřežka „vlezdobruselismus“. Můžeme si ho krátce specifikovat tím, že se jedná o substantivum, blíže si můžeme zmínit, že jde o substantivum verbální, jehož předmětem je určité sloveso, popř. činnost, zde konkrétně sloveso „vlézt“.

Sémantická rovina je taktéž velmi komplikovaná. Pojmu „vlezdobruselismus“ můžeme rozumět více způsoby. Toto substantivum neoznačuje ani osoby, ani věci, nýbrž jde o označení určité činnosti nebo postoje, který daný subjekt zastává. Vlézat do Bruselu, tzn. případ, kdy právě tento subjekt nepřiměřeným způsobem směřuje do Bruselu. Otazníkem je zde předmět tohoto směřování, který může spočívat například v politice určitého státu, názorovém a preferenčním směřování a nebo také odpovědnosti určitého ČS. Předmět zde tedy není jasně definovaný a může se v každé konkrétní situaci výrazně lišit. Část „bruselismus“ je k vysvětlení poměrně složitá. Můžeme odvodit, že se jedná o substantivum, jehož hlavní funkcí je označení místa, tedy Bruselu. Jak je uvedeno u předchozího termínu, právě v Bruselu sídlí nejvýznamnější tvůrci evropského práva, tzn. EP a Rada. Zde se ale také schází Evropská rada, do jejichž kompetencí spadá určování politického směru Evropské unie, dále zde sídlí Komise, která má legislativní iniciativu a prosazuje zájmy EU. Z těchto informací vyplývá, že ani nemůžeme jistě specifikovat, co označuje termín „bruselismus“. I zde lze význam obměňovat dle konkrétního výroku, postoje, činnosti, který určitý subjekt zastává.

Termín „vlezdobruselismus“ užívá například v rozhovoru pro Českou tiskovou kancelář v roce 2014 Václav Klaus, který nabývá významu díky kontextu celkového článku.⁸⁰ Další internetové zpravodajství publikuje článek s názvem „*Chci eurorealismus místo vlezdobruselismu, tvrdí John*“.⁸¹ Tímto termínem je označena vláda, která nás nutí k přijetí Eura.

Zřejmě si tedy v tomto případě lze představit, že problematická bude oblast překladu z českého do francouzského jazyka. Ve francouzštině nemůžeme použít kompozici a navíc nelze

<http://www.latribune.fr/opinions/tribunes/politique-economique-la-france-est-elle-sous-le-diktat-de-bruxelles-460899.html>

⁸⁰ Václav Klaus. [online]. 2010 [cit. 2015-04-19]. Dostupný z: <http://www.klaus.cz/clanky/3551>

⁸¹ Novinky. *Novinky.cz* [online]. 2003-2015 [cit. 2015-04-19]. Dostupný z: <http://www.novinky.cz/domaci/335305-chci-eurorealismus-misto-vlezdobruselismu-tvrdi-john.html>

tento překlad zvládnout ani pomocí významu. Ten zde totiž není komplexní a v každém jednotlivém případě může určovat něco zcela odlišného. Překladem určitého vstupu, například politickým, ve francouzštině může být substantivum „une entrée“, které lze místně blíže určit pomocí adjektiva „bruxelloise“, tzn. bruselský, nebo pomocí příslovečného určení místa způsobem „à Bruxelles“, což znamená do Bruselu. Je zde otázkou, zda by rodilí mluvčí chápali tento bruselský vstup, popř. vstoupení do Bruselu, a určili by mu alespoň něco z českého významu slova „vlezdobruselismus“.

Na základě dotazníků lze konstatovat, že ani jeden z patnácti respondentů nebyl schopen nalézt, na základě řádného vysvětlení, francouzský překlad. Příčinou může být například to, že Francouzi většinu proevropských nejen aktivit, ale i už i proevropsky založených subjektů, označují „pro-européen“, které může být jak adjektivem, tak i substantivem „un pro-européen“. Pokud bychom tedy chtěli označit osobu, která favorizuje EU, hlubší integraci, zvýšení pravomocí nebo třeba i celkové politické směřování do EU, využili bychom překlad „(un) pro-européen“.

7.9. Termín „Bruselská velryba“

Bruselská velryba je dosud velmi málo užívaným označením. Jedná se o víceslovné pojmenování, které v této kombinaci přiděluje určitému subjektu konkrétní význam. Substantivem je zde „velryba“, která je femininum v singuláru. Část „bruselská“ je zde adjektivum, které více specifikuje dané substantivum.

Tento termín, jak jsem již zmínila, je poměrně nový. Prvně ho použil současný premiér, pan Bohuslav Sobotka, a to ve spojitosti s výsledky voleb do Evropského parlamentu r. 2014. Média v tomto případě informovala o tom, že „Sobotka popřál europoslancům, ať je nespokojené bruselská velryba“.⁸²

Máme zde konkrétní výrok, konkrétní osoby, který se vztahuje ke konkrétně zvoleným europoslancům. Zde vidíme rozdíl, oproti předchozímu termínu, který blíže neurčoval, k čemu se vztahuje. Sémantickou povahu tohoto označení však můžeme specifikovat poměrně obtížně. Je zde jednoznačné, že pan premiér mínil slovem „velryba“ určitého giganta, kterého spatřu-

⁸² České noviny. *České noviny* [online]. 2015 [cit. 2015-04-05]. Dostupný z: <http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/sobotka-popral-europoslancum-at-je-nespokojne-bruselska-velryba/1086588>

jeme v instituci EU a v souvislosti s evropskými volbami se lze domnívat, že jde právě o EP. Tento závěr také stvrzuje adjektivum „bruselský“, který místně zařazuje „velrybu“ do Bruselu, kde EP sídlí.

Přání „nenechat se pohltit Bruselskou velrybou“ hovoří o tom, aby se daný subjekt nenechal pohltit, nebo také vtáhnout výhradně do světa EP, do světa EU, ale především zachoval kontakt s realitou v ČR, kde se běžný život značně liší od toho evropského, aby byl zachován kontakt s občany ČR. Setkáváme se s dalším komplikovaným slovním spojením, které by bez daného kontextu nemohlo nabýt právě tohoto významu. Kdyby se tento pojem ujal a měl větší frekvenci užití, možná bychom se v budoucnu dočkali nové „přezdívky“ určené pro EP. To jsou ale prozatím jen pouhé spekulace.

Při překladatelské praxi tedy čelíme značným komplikacím, a to zejména problému, jakým způsobem přeložit slovní spojení, které bez kontextu nenabývá téhož významu. Přikloníme se tedy k tomu, že se pokusíme do francouzštiny přeložit dané označení ve spojení s tímto kontextem. Nejspíše bychom využili substantivum „un engouffrement“, což je doslova propadnutí se do propasti, zmizení, ztracení se. Adjektivum, které by danému substantivu dalo náležitý význam, by bylo opět „bruxellois“, tzn. bruselský. Spojení „bruselské zmizení/propadnutí“ by nejspíše mohlo být českým ekvivalentem. Vždyť bruselské pohlčení EP koresponduje s bruselským zmizením, ztracením se.

Při vyhodnocování dotazníků jsme se setkali také s odlišným překladem, který můžeme považovat za zajímavý. Jeden z respondentů použil překlad „un nationaliste“. Důležitým východiskem by zde bylo zaměřit se na postoj europoslance zůstat v kontaktu s národem, tzn. zachovat si svůj národní postoj, přehled. Poté bychom si mohli dovolit přiklonit se k překladu „un nationaliste“ čili nacionalista, které by odpovídalo dané osobě, která vyznává vlastenectví a především má vůli zachovat si tento národní postoj. Nejen v českém jazyce, ale také ve francouzském je velmi obtížné nalézt komplexní definici substantiva „nacionalismus“ a tudíž i slova „nacionalista“. Zde nám ale postačí uvědomit si, že se daná označení vážou jak k národu, tak i k vlasti, což vlastně mínil tímto výrokem i pan premiér Sobotka.

Pro naši práci však využijeme překlad „**un engouffrement bruxellois**“.

8. Dvojjazyčný glosář

Eurohujer: un flatteur européen

Euronesmysl: une erreur-européenne, une euro-bêtise

Eurooptimista: un eurooptimiste/euro-optimiste; un euro-enthousiaste

Europessimista: un europessimiste/euro-pessimiste

Eurofob: un europhobe

Eurofil: un europhile

Bruselský diktát: un diktat de Bruxelles

Vlezdobruselismus: (un) pro-européen

Bruselská velryba: un engouffrement bruxellois

ZÁVĚR

Cíl naší bakalářské práce spočíval v překladu českých termínů do francouzského jazyka, tedy v nalezení jejich francouzských ekvivalentů. Jednalo se o neologismy, o taková slova, která dosud nejsou ve slovní zásobě jazyka zavedená a jsou nová. Jejich společným prvkem byla část „euro“ nebo „brusel“, což nám jasně potvrdilo jejich spojitost s diskurzem evropské integrace. Dříve než jsme se dostali k samotnému překladu, museli jsme si stanovit určitý koncept jazykové analýzy a následně jsme se tohoto postupu drželi. Vyhledávací metodou jsme získali vybrané termíny a dále jsme aplikovali popisnou metodu, která zahrnovala určení gramatických kategorií, slovtvorný rozbor a význam jednotlivých termínů, což nám výsledně pomohlo v uskutečnění překladu. Informace týkající se významu určitého termínu jsme však v některých případech nemohli uvést, protože jsou publikovány internetovými články a právě tyto informace jsou chráněny autorským právem. Z těchto důvodů odkazujeme pouze na článek a neuvádíme jeho obsah nebo přímé citace z něj.

Využili jsme informace z našich dotazníků, díky nimž jsme mohli úzce spolupracovat s rodilými mluvčími. K získání dalších významných údajů jsme využili paralelní korpus Intercorp v7, který nám umožnil nalezení textových zdrojů v českém a současně francouzském jazyce, čímž bylo usnadněno nalezení vhodného překladu. Využili jsme i články z webových stránek, jejichž text je dostupný v několika jazycích, zejména Voxeurop.

Na základě všech vyhodnocených a uvedených informací konstatujeme, že nám největší problém způsobil překlad termínu „vlezdobruselismus“. Zde jsme měli možnost využít pouze informace získané z dotazníků, avšak ani rodilí mluvčí tomuto termínu nebyli schopni přiřadit jiný ekvivalent než „(un) pro-européen“. Můžeme spekulovat, zda ve Francii, která je ve srovnání s ČR pro-evropsky orientovaná, existuje vůbec nějaké slovo podobného významu. Zcela jistě můžeme považovat naši práci za úspěšnou právě z toho důvodu, že v ostatních případech jsme byli schopni přiřadit k českým termínům vhodný francouzský ekvivalent a v některých případech jich dokonce bylo více.

Toto téma je bezpochyby originální a velmi aktuální. Bylo by velmi zajímavé ho prohloubit například z hlediska etymologie, jak v českém, tak i ve francouzském jazyce. Kdybychom měli možnost spolupracovat s vyšším počtem rodilých mluvčích a také vyšším počtem textových zdrojů, mohli bychom se pokusit vytvořit podklad pro slovník evropských neologismů,

který dosud neexistuje. Rozsah této práce nám též nedovolil zabývat se vyšším počtem neologismů, které se užívají v diskurzu evropské integrace. Proto se domníváme, že bychom v budoucnu naši práci mohli rozšířit o několik dalších termínů.

RESUMÉ

Notre thèse traite des élections au Parlement européen en République Tchèque et en France en 2014, ainsi que de l'analyse lexicale du discours de l'intégration européenne. Elle compte huit chapitres: les institutions européennes (à exception du Parlement européen qui est décrit séparément dans le deuxième chapitre); les élections européennes; la législation des élections européennes; la campagne électorale; l'analyse lexicale des termes choisis et le dernier chapitre, le glossaire tchéco-français.

Les chapitres un à six étaient plutôt théoriques par contre les chapitres sept à huit dans lesquels nous avons une occasion unique d'appliquer nos connaissances étaient plus pratiques.

Avant tout, nous avons décrit la structure institutionnelle de l'Union européenne qui est définie par le Traité sur le fonctionnement de l'Union européenne. Les institutions sont: le Parlement européen, le Conseil européen, le Conseil, la Commission, la Cour de justice de l'Union européenne, la Banque centrale européenne, et la Cour des comptes. La description du Parlement européen a été faite dans un chapitre distinct parce qu'il est le plus important pour nous dans cette structure. Une histoire brève, un rôle actuel ainsi que les membres nous ont intéressés dans les institutions supra mentionnées.

Dans le chapitre parlant des élections européennes, nous avons utilisé la comparaison des deux systèmes électoraux: le tchèque et le français. Ce que nous trouvons important, c'est la première election européenne en République Tchèque et en France ainsi que la participation électorale dans les deux pays comparés. Ensuite, nous avons pu faire la comparaison sur la base des différences trouvées.

Nous pouvons constater que le domaine législatif était une des parties les plus compliquées à décrire. En général, il existe deux types de la législation – au niveau européen et au niveau national. L'Union européenne dispose du droit de faire la réglementation au sein de l'espace communautaire, mais elle autorise quand même les pays membres à rendre la réglementation nationale. Il est évident que la législation nationale est différente dans chaque pays. Par exemple, nous avons trouvé qu'en République Tchèque, il existe une seule loi (Zákon o volbách do Evropského parlamentu) qui s'occupe des élections au Parlement européen alors qu'en France nous pouvons trouver la combinaison de la réglementation européenne et de la

réglementation nationale. Le résultat est le nombre des lois, des décrets, etc. Pour cette raison, nous avons choisi de comparer une loi électorale tchèque à une loi électorale française (le Code électoral) ce qui nous a permis de faire notre analyse des différences.

Dans le chapitre six qui traite de l'analyse lexicale, il était indispensable d'établir notre méthodologie. Par la méthode de recherche, nous avons trouvé les termes tchèques utilisés dans le discours sur l'intégration européenne tout par l'intermédiaire de l'Internet, de la télévision et de la presse papier. Notre condition pour la recherche des termes consistait dans le contenu de la partie „euro“ ou „brusel“. La méthode descriptive nous a permis de définir le sens des termes choisis. Nous avons eu besoin d'écrire le contexte dans lequel les termes étaient utilisés et mentionnés. Ces deux méthodes nous ont aidé à atteindre l'objectif de notre thèse, la traduction des termes tchèques en langue française.

Pour trouver les équivalents en français, nous avons réalisé un questionnaire que nous avons envoyé aux quinze sondés (tous natifs de langue française). Le but du questionnaire était de trouver les équivalents français à nos définitions et de assurer que les équivalents que nous avons trouvés existent en français.

Malgré nos efforts, nous n'avons pas trouvé d'équivalent français pour le terme „vlezdobruselismus“ qui était sans doute le plus difficile à traduire de tous les termes avec lesquels nous avons travaillé. Nous avons cependant été capable de trouver un équivalent partiel.

L'objectif de notre thèse était accompli avec succès, car nous avons trouvé les équivalents français aux termes tchèques. Dans quelques cas, nous en avons même trouvés plusieurs.

Comme nous l'avons mentionné en conclusion, nous trouvons le thème de notre thèse assez original et actuel. Grâce à une recherche plus profonde, nous aurions pu former la base de la création d'un dictionnaire des néologismes utilisés dans le discours européen.

Prameny a literatura

Literatura:

BALDWIN, R., WYPLOSZ, Ch. *Ekonomie evropské integrace*. 2.vydání. Praha: Grada Publishing a.s., 2008. ISBN 978-80-247-1807-1.

ČERMÁK, F. *Jazyk a jazykověda*. 1. vydání, Praha: Pražská imaginace, 1997. ISBN 80-7110-183-4.

ČERNÝ, J. *Úvod do studia jazyka*. 1. vydání, Olomouc: Rubico, 1998. ISBN 80-85839-24-5.

DOČKAL, V., KANIOK, P. a ZÁVĚŠICKÝ, J. *Evropský parlament*. 1. vyd. Brno:

ERHART, A. *Základy jazykovědy*. 2., upravené vydání, Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1990. ISBN 80-04-24612-5

FIALA, P., PITROVÁ, M. *Evropská unie*. 2. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2010. ISBN 80-7325-015-2

Generální sekretariát Rady. *Rada Evropské unie - 1952-2012: Šedesát let tvorby práva a rozhodování*. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2013. ISBN 978-92-824-3797-1.

JANÍČEK, L., DRDA, M. a RAIS, K. *Evropská unie: instituce, ekonomická, bezpečnostní a sociální politika*. Vyd. 1. Praha: Computer press, 2002. ISBN 80-7226-819-9.

Kubáček, J. *Slovník politického managementu a volebního marketingu*. Vydání 1, Praha: Grada publishing a.s., 2012. ISBN 978-80-247-4013-3

Mezinárodní politologický ústav Masarykovy univerzity, 2007. ISBN 978-80-210-4329-9.

OSTRÁ, R. *Úvod do studia románských jazyků*. 4. vyd, Brno: Masarykova univerzita, 1995. ISBN 80-210-1258-7.

Přestupkový zákon, § 2 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb.

PTATSCHEKOVÁ, J., DITTRICHOVÁ, J. *Dvacet let české koruny na pozadí vývoje obchodního bankovníctví v České republice*. Praha: Grada Publishing, 2013. ISBN 978-80-247-4681-4.

ROZENBERG, O. *Politique européenne. Les élections européennes et le Parlement européen*. N°28/2009, l'Harmattan. ISBN 9782296098442.

ŠARADÍN, P. *Volby do Evropského parlamentu v České republice*. Vyd. 1. Olomouc: Periplum, 2004. ISBN 80-86624-22-6.

ŠLOSARČÍK, I., KASÁKOVÁ, Z. *Instituce Evropské unie a Lisabonská smlouva*. Vydání 1. Praha: Grada Publishing a.s., 2013. ISBN 978-80-247-3567-2.

TOMÁŠEK, M. Překlad v právní praxi. 2. doplněné vydání, Praha: Linde, 2003. ISBN 80-7201-427-7.

ZAHRADNÍK, P. Vstup do Evropské unie – přínosy a náklady konvergence. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2003. ISBN 80-7179-472-4.

Internetové zdroje:

Česká televize, www.ceskatelevize.cz

České noviny, www.ceskenoviny.cz

Soudní dvůr EU, www.curia.europa.eu

Evropský účetní dvůr, www.eca.europa.eu

Volby do EP 2014, www.elections2014.eu

Přístup k právu EU, www.eur-lex.europa.eu

Euronesmysly, www.euronesmysly.cz

Oficiální stránky EU, www.europa.eu

Eurožargon, www.europa.eu/legislation_summaries/glossary

Evropský parlament, www.europarl.europa.eu

Euroskop, www.euroskop.cz

Výuková simulace Evropa 2045, www.evropa2045.cz

Internetový prohlížeč, www.google.com

Interactive Terminology for Europe, www.iate.europa.eu

Václav Klaus, www.klaus.cz

Český národní korpus, www.korpus.cz

Larousse, www.larousse.fr

La tribune, www.latribune.fr

Legifrance, www.legifrance.gouv.fr

Ministerstvo zahraničních věcí ČR, www.mzv.cz

Novinky, www.novinky.cz

Parlamentní listy, www.parlamentnilisty.cz

Ústav pro jazyk český, Akademie věd ČR, www.prirucka.ujc.cas.cz

Respekt, www.respekt.ihned.cz

Středisko analýz a empirických průzkumů, www.sanep.cz/

Sbírky zákonů, www.sbcz.cz/

Senát ČR, www.senat.cz

Voxeurop, www.voxeurop.eu

Youtube, www.youtube.com

Ostatní zdroje

Vlastní dotazník

Seznam příloh:
Příloha č. 1, dotazník

LE QUESTIONNAIRE, HANA GERŽOVÁ

Bonjour,

Je m'adresse à vous car je vous prie de m'aider avec ma thèse sur laquelle je travaille actuellement. J'ai besoin de la traduction des expressions assez compliquées. Il s'agit de la traduction des mots qui existent en langue tchèque et qui sont utilisés dans le domaine de l'UE. C'est importante pour mon travail de trouver les équivalents qui sont utilisés en langue française. Vous pourriez les trouver ci-dessous exprimés en français et j'espère que mon explication soit compréhensible. :-) Merci beaucoup en avance pour votre aide.

LES TERMES:

Eurohujer:

- HUIER: un substantif qui indique une personne obséquieuse qui vient d'un film tchèque „ Marečku, podejte mi pero“; ce personnage est travailleur et de caractère plutôt négatif.
- EURO: c'est un préfixe, = européen
- Le mot „eurohujer“ signifie une personne qui a une volonté de fer de flatter l'UE dans tous les cas.

Euronesmysl

- EURO: un préfixe, = européen
- NESMYSL: une absurdité, une bêtise
- „euronesmysl“: un substantif; c'est la décision stupide de l'UE, une règle absurde qui a été produite et tous les pays sont obligés de la suivre malgré sa stupidité

Europesimista

- EURO: un préfixe, = européen
- PESIMISTA: un substantif; une personne négative, grincheuse, pessimiste
- Dans ce cas, c'est la personne qui est contre l'UE, contre l'intégration plus profonde, c'est peut-être l'eurosceptique.

Eurofob

- EURO: un préfixe, = européen
- FOB: une personne qui souffre de la phobie
- Eurofob: dans ce contexte c'est une personne qui a peur de l'UE

Bruselský diktát

- BRUSELSKÝ: un adjectif qui signifie le fait que le substantif auquel il s'ajoute vient de Bruxelles
- DIKTÁT: dans la langue tchèque ce mot est ambigu, il désigne 1) la dictée et aussi 2) le diktat
- „Bruselský diktát“: la désignation du décret, de l'ordonnance à l'origine de Bruxelles/l'UE

Vlezdobruselismus

- VLEZDOBUSELISMUS: le mot composé, assez compliqué; c'est un substantif qui indique le fait de la flatterie/ de la servilité au sens d'entrer à l'UE; c'est une attitude pro-européenne du sujet mais dit péjorativement.

Bruselská velryba

- BRUSELSKÁ: un adjectif; qc qui vient de Bruxelles
- VELRYBA: la baleine
- „Bruselská velryba“ : après les élections européennes le Premier ministre de la Rép.Tchèque a prononcé cette locution en félicitant de nouveaux représentants européens, il a voulu exprimer un souhait pour eux de ne pas se laisser engouffrer par la baleine de Bruxelles, de l'institution

de l'UE; il a voulu dire qu'ils doivent rester au contact avec la vie quotidienne/actuelle de leur pays d'origine.

Eurooptimista

- EURO: un préfixe, = européen
- OPTIMISTA: une personne optimiste
- Eurooptimista: qn qui croit à l'intégration européenne, le contre d'„europessimiste“

Eurofil

- EURO: un préfixe, = européen
- FIL: une personne qui aime, admire qc/qn
- Ce mot signifie une personne qui admire l'UE, qui la favorise.

Décidez par OUI/NON si vous utilisez en français les expressions suivantes (ou vous les avez pour le moins entendues):

• un flatteur européen	• un diktat de Bruxelles
• un euro-enthousiaste	• un engouffrement bruxellois
• un eurooptimiste	• un eurosceptique
• une euro-bêtise	• un hypocrite européen
• une erreur européenne	• un anti-europe
• un europessimiste	• une servilité bruxelloise
• un europhobe	• une absurdité européenne
• un europhile	• un ordre bruxellois

